

Epistolae Merovingici et Karolini aevi

Bd.: 3

Berolini 1899

München, Institut für Griechische und Lateinische Philologie / Bibliothek für Lateinische Philologie der
urn:nbn:de:bvb:12-bsb00000539-9

versus legem Gundobadi et impia certamina que per eam geruntur. Item liber . . . ad Barnardum episcopum Vienensem de privilegio et iure sacerdotii. Item liber contra insulsam vulgi opinionem de grandine et tonitruis. Item liber contra obiectiones Fre-digisi abbatis. Epistola ad proceres palatii contra preceptum impium de baptismo iudaicorum mancipiorum. Epistola ad Bartholomeum episcopum Narbonensem de quorundam inlusione signorum. Epistola ad Matfredum procerem palatii deploratoria de iniustitiis. Epistola ad clericos et monachos Lugdunenses de moderaminis eccle-siastici (*sic*). Liber contra eorum superstitionem qui picturis et imaginibus sanctorum adorationis obsequium defenrendum (*corr. defer.*) putant. Liber de dispensatione ecclesiasticarum rerum. Liber de divinis sententiis degestus cum brevissimis adnota-tionibus contra damnabilem opinionem putantium divini iudicii veritatem igne vel aquis vel conflictatione armorum patefieri. Sermo exortationis ad plebem de fidei c . . . et totius boni institutione'. *Haec argumenta in folium 187 protenduntur ceteris quae se-cuntur omissis!*

Editionem Agobardi operum principem is qui codicem ab interitu servavit Papirius Massonius a. 1605. Parisiis in primendam curavit eodem quo traduntur ordine, mendis non paucis depravatam. Quam repetiverunt Bibliothecae patrum Coloniensis a. 1618, Parisienses a. 1644. 1654 t. IX. Tum Stephanus Baluzius codice iterum diligenter collato a. 1666. editionem multo emendatiorem, auctiorem atque adnotationibus utilibus illustratam tomis duobus paravit, in patrum bibliotheca Lugdunensi a. 1677. repetitam et novissime in Mignii Patrologiae tomo 104.

Ex Agobardi opusculis ampliora ea, quae epistolis adnumerari non possunt, hic praetermittuntur dogmatica contra Felicis heresim (fol. 2—39'), de picturis (fol. 133—151); contra insulsam vulgi opinionem de grandine et tonitruis (fol. 93—106)¹; contra iudicia quae dicuntur Dei (fol. 164'—172); sermo de trinitate (fol. 172—187); de psalmodia divina, Floro fortasse attribuenda (fol. 213—216). Epistolae ampliae ad Bernardum epi-scopum de privilegio sacerdotii datae excerpta tantum recepimus, desunt praeterea poenitentia publica Ludowici imperatoris ab Agobardo dictata² et duo libelli pro Lothario imperatore contra divisionem imperii compositi³, qui aliis tomis iam editi sunt.

Extant praeter codicem quondam Massonii pauci tantum libri, qui singula Ago-bardi opuscula continent atque hi quidem: 1) Codex armamentarii Parisini 717 saec. IX. fol. 5—8' epistola ad Bartholomeum episcopum de quorundam inlusione signorum, sequitur Amulonis archiepiscopi epistola ad eandem rem pertinens. Cf. de codice, quem H. Lebègue nobis contulit, H. Martin, Catal. des mss. de la biblioth. de l'Arsenal II, 56. 2) Codex bibliothecae civitatis Lugdunensis 111 (liber sancte Marie Bonevallis) saec. XI.—XII. membran. formae maxima, in quo praeter Paulini et Aviti epistolas Liber etiam Ago-bardi archiepiscopi Lugdunensis contra Amalarium abbatem. Epistola quoque eiusdem Agobardi de sacerdotii dignitate continentur. Cf. Alcimi Aviti opera ed. Peiper p. VII. Libro, cum in bibliotheca Petri Marnaesii senatoris Gratianopolitani extaret, olim St. Ba-luzius iam ad Agobardi epistolam edendam adhibuit, H. Lebègue Lutetiam missum iterum

1) Auctorem huius tractatus Fr. Marcks (p. 12 n. 1) sine causa in dubium revocavit. 2) Capitul. reg. Francor. ed. Boretius II, 56. 3) ed. Waitz, SS. XV, 274—279. Verba falso in fine scripta In nomine — Agobardus ad poenitentiam in codice subsequentem pertinent. Alterum ab altero libellum secer-nendum esse, ut Simson docuit, iam libro manuscripto ipso apparet, in cuius folio 200 ante verba Sicut veritas non versus vacuus relictus est, in quo rubrica suppleretur. In scriptura ipsa haec emendanda sunt p. 275 v. 19 l. inpudenter; v. 25 aliis comprehensis aliis effugatis al. man. correcta sunt; v. 26. 27 habitu; v. 29 adulaciones; v. 35 l. umquam; p. 276 v. 8 l. devenire neglegenciam; v. 31 l. haec; v. 40 l. comixtione; v. 54 l. turbulentia et fetida comixtione; p. 277 v. 10 l. numquam; v. 46 l. filiorum regis; v. 52 l. tamquam; p. 278 v. 4 abhominalis P; e correcturis alterius manus fere aequalis multae omittuntur.